

俄 中 英
化 學 化 工 術 語

中國科學院編譯局編訂
中 國 科 學 院 出 版

俄 中 英

化 學 化 工 術 語

РУССКО-КИТАЙСКО-АНГЛИЙСКИЙ
ХИМИКО-ТЕХНОЛОГИЧЕСКИЙ
СЛОВАРЬ

RUSSIAN-CHINESE-ENGLISH
CHEMICAL AND TECHNOLOGICAL
DICTIONARY

中國科學院編譯局編訂
中國科學院出版

俄 中 英 化 學 化 工 術 語

編訂者 中 國 科 學 院 編 譯 局
北京(9)東皇城根甲 42 號

出版者 中 國 科 學 院
北京 (7) 文津街 3 號

印刷者 北 京 新 華 印 刷 廠

發行者 新 華 書 店

(詞) 54010	1954年11月第 一 版
文教: 009	1955年 9 月第二次印刷
(京) 3,181—4,790	開本: 787×1092 1/25
字數: 610,000	印張: 30 24/25插頁: 3

定價: (8) 5.17 元

編 訂 條 例

甲．編排格式

- [1] 本術語係按俄文字母次序編排。*2/K541/29*
- [2] 導自同一字根的字及導自同一名詞的複合名詞，均列在原字根或原名詞之下，並向內縮退兩格，以作為例解，並便於查索。
- [3] 本術語中的複合名詞，一律順排不倒排。
- [4] 同一俄文名詞，而有數種意義的，均分別擬訂，並用[1]、[2]等符號分開。
- [5] 不同中文譯名而具同一意義的，均用逗點分開，較妥者置於前面。
- [6] 圓括號內的字為用時可以略去的字。
- [7] 方括號內的字為註釋。
- [8] 形容詞中的“的”字在組成名詞時，一般均可略去，但在書中不加（），以求簡潔。同理，動名詞中的“作用”或“現象”二字，用時雖可略去，亦未加（）。

乙．編訂通則

- [1] 本術語主要目的是在於統一俄文名詞之中譯，至於英中名稱則不强求其完全對應。
- [2] 根據俄文名詞所代表的事物概念來擬訂中文名詞，但亦不故意避免國際間通用的音譯，倘能音意兼譯則更佳。
- [3] 盡量保留業已習用而無不妥的名詞。
- [4] 一般名詞盡量只採用一個中文譯名。若有數個譯名難於取捨時，則以先列出的為較妥。
- [5] 主動與被動的形容詞留意予以分別，如“解朮的”為“分解蛋白質的”，“水解的”為“用水分解的”。

[6] 完成與未完成的形容詞亦留意予以分別。

[7] 化學物質名詞的命名法，均依照化學物質命名原則修訂本（1953）的規定。

丙．編訂範圍

[1] 本編所列名詞，約有 16,000 條。

[2] 本編主要內容為化學化工常用的術語，化學物質名詞因將另行出版專書，故除下面 3—8 等項列舉者以外，一般不列；但為便於讀者應用起見，特增加有機化合物命名查索一篇附錄。

[3] 結構複雜或結構不明的物質，擇其主要者列入。

[4] 元素名稱，一概列入。

[5] 物質類名，盡量列入。

[6] 重要的基名，盡量列入。

[7] 選擇個別化合物的名稱，作為例解，來說明俄文複合化學物質名詞的組成方法。

[8] 個別的、十分重要的化合物（如常用的無機酸、二氧化硫、砒霜等）。

[9] 與化學有密切關係的其他各科名詞，擇其主要者酌予列入。

[10] 重要的、化學常用的詞頭、詞尾，盡量列入。

[11] 西文的商名、俗名，一般不予列入。

前 言

要吸收蘇聯科學技術的先進經驗，必須統一俄文科學技術名詞的中文譯名，所以本局自1953年起，決定以編訂統一俄中科學名詞為重點工作。

1953年3月本局推定名詞室編輯陶坤、王松山兩同志負責編訂俄中英化學及化工術語。經6個月，完成初稿。為求提高質量並求早日出版起見，乃將初稿分為三冊印成草案，於7月、9月及10月間分期送出，向全國各大學化學系、化學研究單位及個別化學工作者徵求意見。

在草案印出後，我們又增訂了三千餘條名詞，並增加了有機化合物命名查索等附錄。

在本年12月間，開始整理工作。我們逐條研究了各方面的反映意見。對原草案作了不少修正。在此，我們謹對提出意見的各單位和個別同志致謝。

化學化工術語的範圍很廣，一時很難訂得周全和正確，對於詞彙的收集一定也有不妥之處。我們現在先將這本術語作為草案的性質印出，以供試用，並請各地有關同志們在試用中繼續提供意見，以求將來逐步改進。

中國科學院編譯局

1953年12月31日

1451320

A

а. [略] (ампер)	安(培)	ampere
а. [略] (ар)	法國面積單位名 (100平方米)	are
а. [略] (аршин)	舊俄尺名 (合0.711米)	arshine
абажур [陽]	燈罩	shade; screen
абака [陰]	[1]馬尼拉麻[2] 冠板[建]	abacus; abaca (Manila hemp)
абампер [陽]	絕對安培, 電磁 系電流單位	(elec.) abampere
абасин [陽]	阿巴精(鎮靜劑 之一)	abasin; acetyl carbromal
Аббе конденсатор	阿貝聚光器	(micros.) Abbe condenser
абгратпресс [陽]	壓整機	trimming press
абгратштамп [陽]	整型機	trimming press
абелит [陽]	阿貝立特[炸藥]	(expl.) abelite
абельмоша семена	秋葵子, 黃蜀葵 根	abelmoschus; musk seed
абельмошешовое волокно	秋葵纖維	abelmoschus fiber
Абеля прибор	阿貝爾(閃點)測 定器	Abel tester (for flash point)
испытание по Абелю	阿貝爾(耐熱)試 驗	Abel test
аберрация [陰]	[1]像差[物][2] 光行差[天文] [3]偏差, 誤差	aberration
абieten [陽]	松脂煙	abietene, diterebentyl
абиедин [陽]	[1]松脂煙[2]銀 縱脂	abietin

абиетиновая кислота	松香酸	abietic acid; sylvic acid
абиегит [陽]	松葉糖	abietite (a sugar)
абляция [陰]	脫落, 脫離	ablation
абнормальный [形]	反常的	abnormal
аборт [陽]	小產, 流產[醫]	abortion; miscarriage
абрадировать [動]	磨蝕, 擦去	abrade; wear off
абразив [陽]	磨蝕劑, 磨料	abrasive
абразивный [形]	磨蝕的	abrasive
абразивный материал	磨蝕料, 磨礮物	abrasive
абразионный [形]	磨(蝕)過的	abrasion; abrasive
абразит	鋁氧磨蝕劑	abrasite (an aluminium oxide abrasive)
абразия	磨蝕, 磨損	abrasion; wearing away
абрастол [陽]	β-萘酚磺酸鈣	abrastol; calcium beta-naphtholsulfonate
абраумзальц [陽]	層積鹽[礦]	abraum salts (potash salts of Stassfurt)
абрикос [陽]	杏[植]	(bot.) apricot (<i>Prunus armeniaca</i>)
абрикотин [陽]	杏酒	apricot liqueur
абрин [陽]	紅豆鹼	abrin, jequiritin
абсинт [陽] = абсент	[1]苦艾[2]苦艾酒	absinth
абсинтат [陽]	苦艾酸鹽	absinthate
абсинтин [陽]	苦艾精	absinthin
абсинтовокислый [形]	苦艾酸的	absinthic acid; absinthate (of)
абсинтовокислая соль	苦艾酸鹽	absinthate
абсинтовый [形]	苦艾的	absinth; absinthic
соль абсинтовой кислоты	苦艾酸鹽	absinthate
абсинтол [陽]	苦艾醇	absinthol; thujol

абсолютирование [中]	(酒精的)去水作用	dehydration (of alcohol)
абсолютировать [動]	去水, 脫水	dehydrate
абсолютно сухой	絕對乾燥的	bone dry
абсолютный [形]	絕對的	absolute
абсолютная вязкость	絕對粘度	absolute viscosity
абсолютная температура	絕對溫度	absolute temperature
абсолютный нуль	絕對零度	absolute zero
абсолютный спирт	無水酒精	absolute alcohol
абсорбент [陽]	吸收劑	absorbent
абсорбер [陽]	[1]吸收器[2]吸收劑	absorber; absorbent
абсорбированный [形]	吸收了的	absorbed
абсорбировать [動]	吸收	absorb
абсорбирующий [形]	吸收的	absorbing; absorbent; absorptive
абсорбирующая способность	吸收性	absorbability
абсорбирующее средство	吸收劑	absorbent
абсорбциометр	[1]調液厚器[2](液體)溶氣計	absorptiometer
абсорбциометрический [形]	溶氣計的	absorptiometric
абсорбционный [形]	吸收的	absorption; absorptive
абсорбционная колонна	[1]吸收柱[2]吸收塔	absorption column
абсорбция [陰]	吸收作用	absorption
абстрагировать [動]	提取, 抽出	abstract
абстракция [陰]	[1]抽出[2]抽象	abstraction
абсцисса [陰]	橫坐標	(math.) abscissa

абцуговый шлак =абцуг [陽]	浮渣	(met.) dross, scum; specif. a scum on molten lead, sharp slag
абшайдер [陽]	[1]分離器, 離析器[2]精製機	separator; refiner
абштрих [陽]	浮沫, 浮渣	(met.) skim; scum; dross; specif. a scum of arsenates, etc. on molten lead
авалит [陽]	富鎂雲母[礦]	(min.) avalite (an impure muscovite)
аванкамера [陰]	預燃室	antechamber
авантюрин [陽]	[1]金星玻璃[2]砂石金	aventurine (a glass); (min.) aventurine
авантюринный [形]	塗有金星釉的	aventurine; spangled
авантюриновый [形]	塗金星釉的	aventurine; spangled
аванцистерна [陰]	送料匣	preceding tank; preliminary tank; feed tank
аварийный [形]	緊急用的, 救急用的	accident; emergency
авария [陰]	[1]事故[2]遇險	accident, breakdown; trouble; wreck; emergency; damage; injury
аваруит [陽]	鐵鎳礦	(min.) awaruite (nickeliferous metallic iron)
авгелит [陽]	光彩石	(min.) augelite
авгит [陽]	輝石	(min.) augite (aluminous pyroxene)
авгитит [陽]	富鐵輝石	(petr.) augitite
авгитовый [形]	輝石的	augitic; augite
авгитовая масса	輝石岩	(petr.) augite rock; pyroxenic mass
авенин [陽]	燕麥胚	avenine (alkaloid); avenin, legumin

авентурин [陽] (=авантюрин)	[1]金星玻璃 [2]砂金石	aventurine
авиа-	[詞頭]航空	prefix aviation, airplane, air, aerial
авиабомба [陰]	空投炸彈	aerial bomb
авиаторпеда [陰]	空投魚雷	air torpedo
авиахим. [略] (авиация и химия)	航空化學	aviation and chemistry
авиационный [形]	航空的, 飛行的, 飛機的	aviation
авиационный бензин	航空汽油	aviation gasoline
авидин [陽]	抗(促)生(素)甧	avidin
авитаминоз [陽]	維生素缺乏症	avitaminosis
Авогадро число	阿伏伽德羅常數	Avogadro number
австрален [陽]	蒔烯	australene, pinene
австралит [陽]	澳洲黑曜岩	(petr.) australite, tektites, obsidian pebbles
авто-	[詞頭]自動	prefix auto-, automatic, automobile
автогенный [形]	[1]鍛接的[2]偶 生的[3]自生 的	autogenous
автогенная сварка	[1]自熔接[2]燒 焊	autogenous welding
автодин [陽]	[1]苯氧基甘油 [2]自拍[物]	(pharm.) autodyne, phenoxyglycerin; (rad.) autodyne
автокатализ [陽]	自動催化作用	autocatalysis
автоокисление [中]	自動氧化作用	autoxidation
автоклав [陽]	壓熱器	autoclave
автол [陽]	汽車(用潤)滑油	a lubricating oil for automobiles

автолаки	汽車噴漆	automobile lacquers (nitro-lacquers)
автолиз [陽]	(細胞)自溶作用	autolysis
автоматический [形]	[1]自動的[2]自動管理的	automatic
автоматический регулятор	自動控制器[物]	automatic controller
автопилот [陽]	自動駕駛儀, 自動駕駛裝置	mechanical pilot
автопокрышка [陰]	汽車外帶	automobile tire; tire tread
автополимеризация	自動聚合(作用)	auto-polymerization
автопроводимость [陽]	自動傳導	(elec.) autoconduction
автотипия [陰]	影印術, 照像印刷術	(phot.) autotype
автотрансформатор [陽]	自偶變壓器	(elec.) autotransformer, compensator
автохром [陽]	投影底片, 感光片	(phot.) autochrome
автошина [陰]	汽車輪胎	automobile tire
агава [陰]	龍舌蘭	(bot.) agave
агавоза [陰]	龍舌蘭醣	agavose
агар-агар [陽]	瓊脂, 瓊膠	agar-agar
агарикус [陽]	松茸, 平茸	agaric; white agaric
агаритрин [陽]	紅茸鹼	agarythrine
агарицин [陽]	松茸鹼	agaricin
агарициновая кислота	松茸酸	agaricic acid; agaric acid
агат [陽]	瑪瑙	agate
агатový [形]	瑪瑙的	agate
агатовая ступка	瑪瑙研鉢	agate mortar
агатоподобный [形]	似瑪瑙的	agate like
агломерат [陽]	[1]熔結礦[2]熔結塊	agglomerate; sinter, sinter cake

агломерационная печь	熔結爐	sintering furnace
агломерационный [形]	[1]附聚的[2]熔結的	agglomerating
агломерационный обжиг	燒結焙燒	sinter roasting, sintering
агломерация [陰] (=агломерирование)		
агломерирование [中]	[1]附聚作用[2]熔結作用	agglomeration, sintering
агломерирующее средство	熔結劑	agglomerant
агглютинация [陰]	凝集(作用)	agglutination
агрегат [陽]	[1]聚集體[2]成套機器[3]成套設備	aggregate; set, outfit; unit; assembly; plant, plant unit
топочный агрегат	爐子設備[冶]	furnace unit
агрегатное состояние	聚集態	state of aggregation
агрегация [陰]	聚集作用	aggregation
агент [陽]	[1]劑[2]因素	agent
агитатор [陽]	攪拌器	agitator
агитационно-пенный процесс	(浮選)攪拌法	agitation-froth process
агитационный [形]	攪拌的	agitating
агитация [陰]	攪拌(作用)	agitation
агитировать [動]	攪拌, 攪動	agitate
агликон [陽]	貳之非醣部, 配基	aglycone
агломерат [陽] (=агломерат)		
агломерация [陰]	附聚	agglomeration
аглютинация [陰]	膠結作用	agglutination
аглютинированный [形]	膠結了的	agglutinated
аглютинировать [動]	膠結	agglutinate

аглюкон [陽]	[1]葡萄糖貳之配基(即其非醕部)[2]配基(即貳之非醕部分)	aglucone
аглютинировать [動] (=агглютинировать)		
агматин [陽]	氨基丁胍	agmatine, aminobutyl guanidine
агон [陽]	輔基	agon, prosthetic group
агоническая линия	無偏線[物]	agonic line
аграрный [形]	農業的	agrarian; agricultural
агрегат [陽] (=аггрегат)		
агрикультура [陰]	農學, 農業	agriculture
агрономия [陰]	農學	agronomy; agriculture
агропункт [陽]	農業實驗站	agricultural experiment station
агротехника [陰]	農業技術	agricultural engineering
агрохимия [陰]	農業化學	agricultural chemistry
агрумовые масла	柑橘油	citrus oils
агума [陰]	豆粉	soya bean meal
адаптация [陰]	適應[醫]	adaptation
адаптер [陽]	接器, 接合器, 配接器	adapter; (rad.) pickup
адвекция [陰]	平流熱效	advection
адгезия [陰]	粘附, 粘附力	adhesion
аддисонова болезнь	阿狄孫氏病	(med.) Addison's disease, bronzed skin
аддитивный [形]	[1]附加的[2]加成的	additive
аддитивное свойство	加和性(質)	additive property
аденаза [陰]	腺尿圖(去氨)酶	adenase

адениловая кислота	腺(尿圖核)甙酸	adenylic acid; adenosine phosphoric acid
аденин [陽]	腺尿圖, 6-氨基尿圖	adenine, 6-aminopurine
аденозин [陽]	腺(尿圖核)甙	adenosine
аденозин дифосфат	二磷酸腺甙	adenosine diphosphate
аденозин трифосфат	三磷酸腺甙	adenosine triphosphate
аденозиндезаминаза [陰]	腺(尿圖核)甙去氨酶	adenosine deaminase
аденозинтрифосфатаза [陰]	三磷酸腺甙酶	adenosine triphosphatase
аденозинтрифосфорная кислота	三磷酸腺甙	adenosine triphosphoric acid (ATP)
аденоид [陽]	[1]腺樣[2]腺樣增殖, 腺樣增殖體	(med.) adenoid
адермин	維生素B ₆	adermin, pyridoxine
адиабата [陰]	絕熱曲線	adiabatic curve
адиабатический [形]	絕熱的	adiabatic
адиабатичный [形] =адиабатный	絕熱的	adiabatic
адиактинический [形]	絕射的	adiactinic
адипил [陽]	己二醯(基)	adipyl
адипиновая кислота	己二酸	adipic acid; hexanedioic acid
адипиновый альдегид	己二醛	adipic dialdehyde; adipaldehyde; hexanedial
адипо-	[詞頭]脂肪	prefix adipo-
адипоин [陽]	2-羥基環己酮	adipoin; 2-hydroxycyclohexanone
адлер [陽]	阿德列耳絲	(text.) Adler silk (a cuprammonium rayon)
администрация [陰]	服(藥)[醫]	administration
адмитанц [陽]	導納	(elec.) admittance

адмонский двойной купорос	銅鐵礬	salzburg vitriol (mixed cupric and ferrous sulfate)
адонидин [陽]	福壽草甙	adonidin
адонис [陽]	福壽草	(bot.) adonis; false hellebore (<i>Adonis vernalis</i>)
адрагантгумми	黃耆樹膠	tragacanth (gum)
адrenalин [陽]	腎上腺(激)素	adrenaline
адреностерон [陽]	腎上腺甾酮	adrenosterone
адский камень	硝酸銀	lunar caustic; silver nitrate
адское масло	[1]蓖麻油[2]劣等橄欖油	curcas oil; castor oil; very poor grade of olive oil
адсорбат [陽]	吸附物, 吸附體	adsorbate
адсорбент [陽]	吸附劑	adsorbent
адсорбер [陽]	[1]吸附器[2]吸附劑	adsorber; adsorbent
адсорбирование [中] (=адсорбция)	吸附作用	adsorption
абсорбированный [形]	吸附了的	adsorbed
адсорбировать [動]	吸附	adsorb
адсорбтив [陽]	吸附質, 被(吸)附物	adsorptive
адсорбционный [形]	吸附的	adsorption
адсорбционная способность	吸附性, 吸附本領	adsorbability; adsorptive capacity
адсорбция [陰] =адсорпция	吸附作用	adsorption
адурол [陽]	愛丟羅耳[一種照像用之顯影劑]	(phot.) adurol
адгезия [陰] (=адгезия)	粘附, 粘附力	adhesion
адъективные красители	媒染料	mordant dyes

азалеин [陽]	鹼性品紅[廢名]	azalein; fuchsin; aniline red
азарил [陽]	三甲氧苯基	asaryl
азаровое масло	細辛油	asarum oil
азарон [陽]	細辛腦, 三甲氧 苯丙烯-[2]	asarone, asarin; asarum; camphor
азароновая кислота	細辛酸, 2, 4, 5-三甲氧苯酸	asaronic acid; 2,4,5-trime- thoxybenzoic acid
азбест [陽] (=асбест)	石棉	asbestos
азелаин [陽]	壬二酸甘油酯	azelain
азелаиновая кислота	壬二酸	azelaic acid, nonanedioic acid
соль азелаиновой кислоты	壬二酸鹽	azelate
азелаиновокислый [形]	壬二酸的	azelaic acid, azelate (of)
азелаиновокислая соль	壬二酸鹽	azelate
азелаол [陽]	環辛醇	azelaol, cyclo-octanol
азелаон [陽]	環辛酮	azelaone; cyclo-octanone
азеотроп [陽]	共沸混合物	azeotrope
азеотропический [形]	共沸的, 恆沸的	azeotropic
азеотропическая смесь (постоянно-кипящая смесь)	共沸混和物, 恆 沸點混和物	azeotropic mixture
азеотропия [陰]	共沸性	azeotropy
ази-	[詞頭]重氮歸	prefix azi-
азибензил [陽]	重氮歸二苯乙酮	azibenzil
азид [陽]	疊氮化物	azide
азид натрия	疊氮化鈉	sodium azide
азид свинца	疊氮化鉛	(expl.) lead azide; lead nitride